

ТалМУнун Окумуштуулар
кеңешинде каралып,
жактырылды
Протокол № 7
« 28 » март 2024-ж.

БЕКТЕМИН
ТалМУнун ректору техн.и.д.,
профессор Ж.С. Шаршембиев
« 28 » март 2024-ж.

**Талас мамлекеттик университетинин жогорку жана орто кесиптик билим берүү программаларынын негизги кесиптик билим берүү программасы жөнүндө
ЖОБО**

1. ЖАЛПЫ ЖОБОЛОР

1.1. Негизги кесиптик билим берүү программасы (НКББП) жөнүндөгү жобо (мындан ары ЖОБО) Талас мамлекеттик университетинде (мындан ары ТалМУ) ишке ашырылып жаткан жогорку жана орто кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасынын түзүмүн жана аны иштеп чыгуунун жана бекитүүнүн тартиптерин аныктайт.

1.2. Жобо ТалМУда ишке ашырылып жаткан билим берүү программаларына бирдей талапты орнотот.

1.3. НКББПны иштеп чыгуунун максаты болуп - төмөнкү шарттарды камсыздоочу иш кагаздардын пакетин иштеп чыгуу саналат.

- окуу жайдын илимий, билим берүүчүлүк өзгөчөлүктөрүн, жергиликтүү жана эл аралык эмгек рыногунун керектөөлөрүн эске алуу менен тиешелүү билим берүү стандарттарынын талаптарын аткаруу;

- билим алуучулардын жеке сапаттарын өнүктүрүү жана конкреттүү даярдоо багыты боюнча мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык жалпы маданий, жалпы кесиптик жана кесиптик компетенцияларын калыптандыруу;

- окуу жайдагы окутуунун бардык этаптарында билим алуучулардын компетенцияларынын жана билим берүүнүн милдеттүү натыйжаларын калыптануу деңгээлин объективдүү баалоо үчүн негиздеме.

1.4. Жобо Кыргыз Республикасынын “Билим берүү жөнүндө” мыйзамына, “Кыргыз Республикасынын жогорку жана орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмдарынын ишин жөнгө салган нормативдик укуктук актыларды бекитүү жөнүндө” 29.05.2012-жылдагы №346 токтомуна жана КРнын ББИМ тарабынан 06.08.2009-ж №824/1 буйругу менен бекитилген “Кыргыз Республикасында ECSTти колдонуу боюнча нормативдик документтеринин жыйнагына” ылайык иштелип чыкты.

1.5. Билим берүү программалары бүтүрүүчү кафедралар (бирикмелер) тарабынан тиешелүү багытын (адистиктин) мамлекеттик билим берүү стандартына ылайык, анда ишке ашырылуучу профилдерди эсепке алуу менен, ар бир даярдоо багыты боюнча өзүнчө иштелип чыгат. НКББП кафедранын (бирикменин) отурумдарында талкууланат жана факультеттин (бөлүмдүн) окуу-усулдук кеңешинде бекитүүгө сунушталып, анын чечимине ылайык ректордун буйругу менен бекитилет.

1.6. НКББП билим берүү программасынын курамына кирген программанын жалпы мүнөздөмөсү, окуу планы, окуу процессинин графиги, сабактардын (модулдардын) жумушчу программалары, баалоо каражаттары жана усулдук материалдар түрүндө берилген билим берүүнүн негизги мүнөздөмөсүн (максаты, көлөмү, мазмуну, күтүлүүчү натыйжалар), уюштуруу жана педагогикалык шарттарынын, аттестациялоонун формаларынын комплексин өзүнө камтыйт.

1.7. ТалМУда негизги кесиптик билим берүү программасы илимдин, маданияттын, экономиканын, техниканын, технологиянын жана социалдык чөйрөнүн өнүгүүсүн эске алуу менен жаңыланып туруучу документтердин топтому түрүндө иштелип чыгат.

1.8. Билим берүү программасында ТалМУнун миссиясына жана керектөөчүлөрдүн (стейхолдерлердин) суроо-талаптарына ылайык төмөндөгүлөр аныкталат:

- билим берүү программасынын максаты;
- күтүлүүчү натыйжалар – мамлекеттик стандартта белгиленген жана профилдин өзгөчөлүгүнө жараша ТалМУ тарабынан аныкталган кошумча компетенциялар;
- ар бир сабак (модуль) жана практика боюнча пландаштырылган күтүлүүчү натыйжаларга жетүүнү камсыздоочу билимдер, билгичтиктер, көндүмдөр жана ишмердүүлүктүн тажрыйбалары;
- коюлган максатка жана күтүлүүчү натыйжаларга жетүүнүн жолдору (окутуунун усулу, кадрдык, материалдык-техникалык камсыздоо ж.б.).

1.9. Билим берүү программасынын профилдери ошол программанын алкагында ТалМУ тарабынан аныкталат. Билим берүү программасынын тиешелүү профилдери НКББПнын титулдук баракчасында көрсөтүлөт.

1.10. НКББПны жана анын курамына кирген документтердин комплексин иштеп чыгуу, түзүү жана сактоо иштери бүтүрүүчү кафедранын башчысынын түздөн-түз милдети болуп эсептелет.

2. Негизги кесиптик билим берүү программасынын түзүлүшү

2.1. Мамлекеттик стандартка ылайык иштелип чыккан билим берүү программасы милдеттүү (базалык бөлүм) жана вариативдик бөлүктөрдөн турат.

2.2. Билим берүү программасынын базалык бөлүгү ошол программанын бардык профилдерине милдеттүү болуп эсептелинет жана студенттердин мамлекеттик билим берүү стандарты тарабынан белгиленген компетенцияларын калыптандырууну камсыз кылат. Ал өзүнө мамлекеттик билим берүү стандарты тарабынан белгиленген сабактарды (модулдар) жана практикаларды, ТалМУ тарабынан белгиленген компетенцияларын калыптандырууну камсыз кылат. Ал өзүнө мамлекеттик билим берүү стандарты тарабынан белгиленген сабактарды (модулдар) жана практикаларды, ТалМУ тарабынан белгиленген сабактарды (модулдар) жана практикаларды мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестацияны камтыйт.

2.3. Билим берүү программасынын вариативдик бөлүгү мамлекеттик билим берүү стандарты тарабынан белгиленген компетенцияларды тереңдетүүгө жана кеңейтүүгө багытталган. Ал өзүнө эмгек рыногунун керектөөлөрүнө ылайык ТалМУ тарабынан аныкталган сабактарды (модулдарды) камтыйт. Ошондой эле факультативдик, элективдик жана адистештирилген адаптациялык сабактардагы вариативдик бөлүккө киргизилет. Вариативдик бөлүктүн мазмуну билим берүү программасынын профилине ылайык түзүлөт.

2.4. НКББПнын түзүмү төмөнкүдөй милдеттүү элементтерден турат:

- титулдук баракча;
- жалпы жоболор;
- кесиптик ишмердүүлүктүн мүздөмөсү;
- билим берүү программасын өздөштүрүүнүн натыйжасында калыптануучу компетенциялар;
- билим берүү программасын ишке ашыруудагы окутуу процессинин мазмунун жана уюштурулуусун тескөөчү иш кагаздар;
- билим берүү программасын ресурстук камсыздоо;
- бүтүрүүчүлөрдүн жалпы-маданий (социалдык-инсандык) компетенцияларынын өнүгүүсүн камсыздоочу окуу жайдын чөйрөсүнүн мүнөздөмөсү;
- билим алуучулар тарабынан НКББПны өздөштүрүүсүнүн сапатын баалоонун системасын укуктук-ченемдик камсыздоо.

2.5. НКББПнын түзүмүнүн негизги элементтерине болгон талаптар:

2.5.1. *Титулдук баракча* – НКББПнын биринчи барагы болуп эсептелинет жана анда багытын/адистиктин жана профилдин аталышы көрсөтүлөт. Ошондой эле титулдук баракчада окутуунун формасы жана ыйгарылуучу даража/квалификация да көрсөтүлөт.

2.5.2. Жалпы жоболор – даярдоо багыты боюнча НКББПны иштеп чыгууну жана ишке ашырууну жөнгө салуучу укуктук иш кагаздар.

2.5.3. Билим берүү программасынын мүнөздөмөсү:

- билим берүү программасынын максаты;
- НКББПны өздөштүрүүнүн мөөнөтү;
- билим берүү программасынын көлөмү;
- кабыл алуу жана билим берүү программасын өздөштүрүү үчүн абитуриенттерге коюлуучу талаптар.

2.5.4. Кесиптик ишмердүүлүгүнүн мүнөздөмөсү:

2.5.4.1. Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн тармагы – мамлекеттик стандарттардын талаптарына ылайык аныкталат.

2.5.4.2. Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн объектиси - мамлекеттик стандарттардын талаптарына ылайык аныкталат.

2.5.4.3. Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн түрлөрү – эмгек рыногунун керектөөлөрүнө жана ТалМУнун билим берүүчүлүк, илимий изилдөөчүлүк жана материалдык техникалык ресурстарына ылайык даярдалып жаткан студенттин кесиптик ишмердүүлүгүнүн конкреттүү түрлөрү көрсөтүлөт.

2.5.4.4. Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн милдеттери – тиешелүү мамлекеттик стандарттын негизинде берилген багыт/адистик жана даярдоо профили боюнча ар бир кесиптик ишмердүүлүктүн түрлөрү үчүн жазылат жана ТалМУнун билим берүүчүлүк, илимий-изилдөөчүлүк жана материалдык -техникалык ресурстарына ылайык даярдалып жаткан студенттин кесиптик ишмердүүлүгүнүн конкреттүү түрлөрү көрсөтүлөт.

2.5.5. Билим берүү программасын өздөштүрүүнүн натыйжасында калыптануучу компетенциялар.

2.5.5.1. Талап кылынган компетенциялардын мүнөздөмөсү.

2.5.5.2. Компетенциялардын матрицасы.

2.5.6. Билим берүү программасын ишке ашыруудагы окутуу процессинин мазмунун жана уюштурулуусун тескөөчү иш кагаздар.

2.5.6.1. Окутуу процессинин календардык графиги – теориялык окутуунун, экзамендик сессиялардын, практикалардын, мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациялардын жана эс алуу убактарынын ырааттуулугун жана көлөмүн белгилейт. График мамлекеттик билим берүү стандарттарынын талаптарына ылайык иштелип чыгып, окуу планынын биринчи бетине жайгаштырылат.

2.5.6.2. Окуу планы.

2.5.6.3. Сабактардын (модулдардын) жумушчу программалары – НКББПда окуу планынын базалык жана вариативдик бөлүктөрүндөгү (тандоо сабактары менен кошо) бардык сабактардын жумушчу программасы тиркелүүсү зарыл. Ар бир сабактын (модулдун) жумушчу программасында белгиленген компетенцияларга ылайык күтүлүүчү натыйжалар так жазылышы керек.

2.5.6.4. Сабактын жумушчу программасы төмөндөгүлөрдү камтыйт:

1. Титулдук баракча;
2. Дисциплинанын максаты;
3. Окутуунун натыйжалары жана калыптандырылуучу компетенциялар;
4. НКББПнын структурасындагы дисциплинанын орду;
5. Дисциплинанын компетенциялары;
6. Дисциплинанын программасы;
7. Балл коюу саясаты.
8. Сабактын түрлөрү боюнча сааттардын бөлүштүрүлүшүнүн тематикалык планы;
9. Сабактардын түрлөрү боюнча календардык-тематикалык план:
 - 9.1. Лекциялык сабактын темалары;
 - 9.2. Практикалык сабактардын темалары;
 - 9.3. Лабораториялык сабактардын темалары;
 - 9.4. Студенттердин өз алдынча иштери;
10. Жыйынтыктоочу экзамендеги тапшырмалар (үлгү);
11. Дисциплинанын окуу-усулдук колдонмолору;

2.5.6.5. Окуу жана өндүрүштүк практикалардын программасы:

- практиканын максаты;
- практиканын милдеттери;
- практиканы өткөрүүнүн формалары;
- практика өтүлүүчү жери жана убактысы;
- практика өтөөнүн натыйжасында калыптануучу компетенциялар;
- практиканын мазмуну;
- практикада колдонулуучу билим берүүчүлүк, илимий изилдөөчүлүк жана илимий-өндүрүштүк технологиялар;
- практикада студенттердин өз алдынча иштерин окуу-усулдук камсыздоо;
- аралык көзөмөлдүн формасы (практиканын жыйынтыгы боюнча);
- практиканын окуу-усулдук жана маалыматтык камсыздалышы (сунушталуучу адабияттар, программалык камсыздоо жана интернет ресурстары);
- практиканын материалдык-техникалык камсыздалышы;
- 2.5.7. НКББПнын ресурстук камсыздалышы;
- 2.5.7.1. Кадрлар менен камсыздоо.
- 2.5.7.2. Окуу-усулдук жана маалыматтык камсыздоо.
- 2.5.8. Бүтүрүүчүлөрдүн жалпы-маданий (социалдык-инсандык) компетенцияларынын өнүгүүсүн камсыздоочу окуу жайдын чөйрөсүнүн мүнөздөмөсү;
- 2.5.9. Студенттер тарабынан НКББПны өздөштүрүүсүнүн сапатын баалоонун системасын укуктук-ченемдик камсыздоо – учурдагы аралык, модулдук текшерүү жана мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация.

3. НКББПны иштеп чыгуу жана бекитүү

3.1. Негизги кесиптик билим берүү программасына кирген иш кагаздардын топтомун иштеп чыгуу, түзүү жана сактоо үчүн тиешелүү бүтүрүүчү кафедранын/ бирикменин башчысы жооптуу болуп эсептелет. Ал негизги кесиптик билим берүү программасынын мазмуну жана анын өз учурунда актуалдаштырылуусу үчүн жооп берет.

3.2. НКББПны иштеп чыгуунун принциптери:

- билим берүү программасынын спецификасын, профилин жана эмгек рыногунун керектөөлөрүн эске алуу менен анын билим берүү, илим, тарбия тармактарындагы негизги максатын жана милдеттерин аныктоо;
- окуу сабактарындагы мазмундук-логикалык байланышын аныктоо;
- бүтүрүүчүнүн компетенттик моделин аныктоо;
- билим берүү программасынын мазмунундагы теориялык жана практикалык бөлүктөрдүн катышынын максаттуулугун белгилөө;
- окуу планын жана окуу процессинин календардык графигин иштеп чыгуу;
- сабактардын жана практикалардын жумушчу программаларынын аннотацияларын түзүү;
- тиешелүү билим берүү программасын ишке ашырууну камсыздоочу сабактардын, практикалардын, мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациялардын программаларын иштеп чыгуу.

3.3. Кафедралардагы/ бирикмелердеги билим берүү программаларын актуалдаштыруу ар жыл сайын ишке ашырылат.

МАКУЛДАШЫЛДЫ:

ОИ иштери боюнча проректор,
ОУКнин төрагасы

Сурапов А.К.

Окуу бөлүмүнүн башчысы

Нукешов С.Т.